

Asia: VN/14214/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle apteekkitalouden uudistusta ja lääkesäästöjen toimeenpanoa koskevaksi lainsäädännöksi ja siihen liittyviksi asetusmuutosehdotuksiksi

Lausunnonantajan lausunto

Huomionne lääkkeiden hintasääntelyyn ja lääketaksaan liittyvistä muutosehdotuksista.

-

Huomionne apteekkiveroon liittyvistä muutosehdotuksista.

Sivuapteekkivähennys on ollut keskeinen tukimekanismi syrjäseutujen apteekkipalveluiden ylläpitämisessä. Hallituksen esityksessä ehdotetaan luovuttavan sivuapteekkivähennyksestä. Enemmistö sivuapteেকেista (166/98 kpl) ovat apteekkiluvan ehtona olevia, eli apteekkarilla on velvollisuus ylläpitää sivuapteekkia. Apteekkarit ovat ottaneet sivuapteekillisen apteekkiluvan vastaan tilanteessa, jossa sivuapteekkivähennys on ollut käytössä. Tällöin oletus on ollut, että sivuapteekista aiheutuvia ylimääräisiä kuluja kompensoidaan.

Todennäköistä on, että esityksen mukaisen toimeenpanon myötä sivuapteekkien toiminnan kannattavuus muodostuu haasteeksi. Suomen Yrittäjät huomauttaa, että muutoksen myötä olisi kohtuutonta velvoittaa apteekkariyrittäjää ylläpitämään kannattamatonta toimintaa sivuapteekin muodossa. Lisäksi painotamme, että veroratkaisuissa on huomioitava, ettei se laita eriarvoiseen asemaan yksityisiä yrityksiä suhteessa julkisiin toimijoihin kilpailua vääristäen. Esitetty apteekkiveromalli suosisi Yliopiston apteekkia.

Huomionne rajattuun itsehoitolääkevalikoimaan liittyvistä ehdotuksista.

On hyvä huomioida kotimarkkinoilta saatu kokemus apteekkien hallinnoimista itsehoitotuotteiden palvelupisteistä etenkin riskienhallinnan näkökulmasta.

Huomionne itsehoitolääkkeiden myyntikanavan laajennukseen liittyvistä ehdotuksista.

-

Huomionne itsehoitolääkkeiden vähittäismyyntilupiin liittyvistä ehdotuksista.

Myyntiluvan viranomaiskäsittelylle on ennalta asetettava kohtuullinen käsittelyaika. Pyydämme myös varmistamaan, että vähittäismyyntilupien myöntämisessä toimijoita kohdellaan tasapuolisesti huomioiden erilaiset liiketoimintamallit. Kilpailuneutraliteetti tulee varmistaa samoilla vaatimuksilla, oli sitten kyseessä kivijalkamyymälä tai verkkokauppa.

Huomionne lääkeasetukseen sisältyvistä ehdotuksista.

-

Huomionne lääkemääräyksestä poikkeavaan lääkkeiden toimittamiseen tai lääkemääräysten ilmeisten virheiden korjaamiseen liittyvistä muutosehdotuksista.

-

Huomionne lääkekorvausten ehdolliseen korvattavuuteen liittyvien palautusmaksujen kohdentamiseen liittyvistä muutosehdotuksista.

-

Huomionne esityksen ja esittelymuistioiden perusteluista.

-

Huomionne esityksen ja esittelymuistioiden vaikutusten arvioinnista.

Itsehoitolääkemyyntin laajentaminen kauppaan saattaisi lisätä yksittäisten itsehoitovalmisteiden saatavuutta. Huoltovarmuusnäkökulmasta olennaista on kuitenkin varmistaa reseptilääkkeiden saavutettavuus ja maankattava apteekkiverkosto.

Yritysvaikutusten arviointi on melko suppea, eikä markkinoiden toimivuuden tarkastelua tai kansainvälistä tarkastelua ole tehty.

Huomionne muista esityksessä olevista ehdotuksista.

-

Vapaamuotoiset lausumat hallituksen esityksen luonnoksesta.

Suomen Yrittäjät kannattaa yleisesti markkinatalouden vahvistamista, kilpailuneutraliteettia ja sääntelyn keventämistä. Apteekkitalouden uudistuksessa on pyrkimys kohti tehokkaampaan ja kilpailukykyisempään järjestelmään sekä talouden tasapainottamiseen. Säästötavoitteet sinällään maan talouden tasapainottamiseksi ovat kannatettavia.

Uudistus on kuitenkin tehtävä tavalla, joka ei vaikeuta yrittäjävetoisten apteekkien kykyä toimia kannattavasti eri puolilla Suomea eikä lisää Suomen päivittäistavarakaupan keskittymistä ja joka hyödyttää yrittäjyyttä, kuluttajia ja julkista taloutta.

Rajala Katja
Suomen Yrittäjät ry